

Hétfői

Friss Új

ibliot. Universitatii
din Cluj

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Szerkesztőség
és kiadóhivatal Strada Mihail
Viteazul (v. Rákóczi-u.) 16. sz.

A csendőr,

a katona és a rendőr szépen beül ezental az egyetemi tantermekbe, lábbal teszi fejgye-rét és hallgatja, hogy mit mon-danak a tudós tanár urak, mi-képpen tanítják szépre, jóra és okosra az ifjúságot. A rend keményöklű emberei miközben hallgatják a részükre oly ide-gen és furcsa beszédet a ró-mai jogot, büntető és polgári jogot, közigazgatást, pénzügy-tant, meg az orvosi fakultáson a bonclant és gyógyszeriant, egyuttal vigyáznak arra is, hogy egyik diák be ne törje a másik fejét és egyes csoport-tok valahogy ki ne dobják a másik csoportot a tanteremből. Vigyázniok kell arra, hogy va-lakit a vallása vagy a nemze-tisége miatt türelmellen és fa-natizált diákok meg ne akadá-lyozzanak a tanulásban. A csendőr, vagy katona szuro-nya csillog a tudomány csar-nokában s miközben a nap ráttűz a csillogó acélra, a ha-talom, a rend és a közbizton-ság hatalmas szimbolúrára, egy egész ország figyelme rá-szegődik a szürkeruhás, egy-szerű katonára, aki most a tu-domány órébe avansált.

Ha valamilyen külföldi ve-tődnék véletlenül az egyetem tantermeke, úgy nagyon el-csodálkoznék azon, hogy fejgye-eres emberek ülnek nyugod-tan a padokban és lesik a ta-nár szavait, önkéntelenül is arra kellene gondolnia, hogy ebben a kulturállamban egye-temi tanárok tanítják a katonát, rendőrt és csendőrt és ezek a tanulmánygyű egyetemi hallga-tókkal együtt szíbják magukba a tudományt. A külföldi okvet-lenül jó véleményrel távozna az országból, de véleöénye azonnal megváltoznék és hi-tellenül csóválná a fejét, ha megmagyaráznák neki azt, hogy a csendőr és katona kényszerűségből ül csak itt,

ezeknek az a feladatuk, hogy megakadályozzák a zavarást és a nap-nap után megújuló botrányt, amelyek súlyosan kompromittálják az országot.

Szomorú dolog, hogy az események idáig fejlődtek és valahogy olyan groteszkül és furcsán hangzik: csendőr ül

diák háta mögött, amikor tanul. Hogy az állam erős eszközökhöz nyul, az ellen nem lehet kifogás, utóvégre végél kel már vetni a botrá-nyos állapotoknak és meg kell akadályozni azt is, hogy egy kis csoport formálisan terror alatt tartson egy egész

országot és megremegtesse a közvéleményt. De az erős-kézipolitikának tovább is kell mennie. A fanatizált diákság is bűnös, de mégsem annyira, mint azok a lelkiismeret-len politikusok, akik eszközü-l használják fel a diákságot sötét céljaik elérésére.

A nagyváradi tragédia az Osváth lányok példájára történt.

A szerencsétlen Bateck család gyűjtötte az öngyilkosságokról szóló ujságközleményeket.

Nagyváradról jelenti tudó-sítónk: a város közönsége még mindig hatása alatt áll annak a rettenetes drámának, amely tegnap történt. A bor-zalmas családirtás részleteit tárgyalják, mindenki tud va-lami érdekes körülményt, amely a szerencsétlen család életére vonatkozik. Nem ér-dektelen az sem, hogy a

Bateck család hagyatékában egy ujságciikk gyűjteményt találtak. A cikkek az utóbbi időben történt öngyilkossá-gokról szólnak.

Igy az összegyűjtött uj-ságciikk között van ugyszólván minden cikkk, amely az erdélyi ujságokban az öngyilkos

satmari Osváth lányokról megjelent.

Ez ez ujsággyűjtemény rá-világít az öngyilkos házaspár beteges idegállapotára. Mert lehetetlen elképzelni, hogy egészséges idegrendszerű em-berek nyolcvanezer lejes hiány miatt ilyen borzalmas csa-ládirtásra határoznák el ma-gukat.

Csoszogunk a keskenyvágányun...

Utolsó válasz Dénes Sándornak. Nem utolsó utazás a Szamos — „Zsuzsika” kacskaringós utain. A Szamos — morál és az éjjeli mulató.

Honvéd utca egy perc...

Megáll az ember esze, milyen kacskaringós járatu is az a keskenyvágányu ra-vaszság, amelynek hivatalos lapjában, a Szamosban a leg-nagyobb meglepetésemre azt olvastam az elmúlt héten, hogy eltávozom Szatmárról. Dénes Sándor a „Zsuzsika” című lapvállalat főkalausa miután látta, hogy tulságo-san kellemetlen kezd lenni a Szamosbolt duguraktárának a megbolygatása, sietett elé-bevágni a nagytakarítás foly-tatásának és ötletesen bele-dobta a közvéleménybe, hogy én már a legközelebbi na-pokban Temesvárra „teszem

át a székhelyemet”. Ha sza-tócsboltosok lennének, akkor ezt a híresztelést hitelrontás-nak minősíteném, így azon-ban mert ujságírók vagyunk — bár Dénes Sándornál va-lószínűleg elvegyül a szán-dékban egy kis szatócs-hi-telrontás is — annak kell tu-lajdonitanom a bucsuztatás mögötti szándékot, hogy ez-zel akarja kivédeni az ellene fölsorakoztatott vádjaimat, így akarja az átmenetjelleg kihangsúlyozásával erejét venni az ellene szóló ír-saímnak.

Annak ellenére, hogy Dé-nes Sándor bizonyára nagyon

jó néven venné tőlem, ha a saját nyugalmának a kedvéért itt hagynám a várost, kény-telen vagyok kijelenteni, hogy nem tehetem meg neki ezt a szivességet, sőt még akkor sem távoznék el Szatmárról, hogyha a legutolsó reám vo-natkozó írása elején egy me-sébe burkolt fenyegetését rea-lizálni akarná és denuncialó akciót indítana ellenem.

„Nekünk huszonöt esztendő alatt sem volt annyi sajtó-perünk, mint Garának pár hónap alatt, én egy évtize-den át rendes munkatársra

Fratii Friedmann Testvereknél

megkezdődött a

nagy karácsonyi vásár

voltam az Estnek... írja Dénes Sándor. Ezzel az állítással megerősíti, amit én a múlt cikkemben kihangsúlyoztam. Dénes Sándornak valóban nem igen akad sajtópere, amikben én bizony nem szükködöm. Ez azért van kérem, mert Dénes Sándor nagyon vigyáz az írásaira, ő sohasem száll szembe az erősekkel, de annál jobban üti a gyengéket és bizony a gyengék nem sajtóperelnek. Számos sajtóperem ellenére egyetlenegyszer sem marasztalt el a bíróság, mert amit írtam, mindig be is bizonyítottam. Dénes tulontul sokat hangoztatja azt a huszonöt-estendő...

mélyére nézünk a dolgok, ha megbolygatjuk egy kicsit ennek a tiszteltreméltóan hosszú újságíró pályának az első etapját, amikor még a kiadói hivatali dolgok nem voltak gondosan elkülönítve a szerkesztéstől — bizony szívesen elengedné legalább is az első tíz esztendő ebből a sokat hánytorgatott negyedszázadból...

Dénes Sándor „csak úgy melleleg” megemlíti, hogy tíz esztendőig volt az Est munkatársa. Valóban huzamosabb ideig volt az Est satmari tudósítója és bocsásson meg Dénes Sándor, ha egy kicsit megmosolygom ezt az epizódot, amely egyáltalában nem viszi előbbre a kettőnk között folyó cselekményt és amellyel bizonyára a keskenyvágyúság ellen védekezik. Sem nem folt ez, sem nem tisztít — legyen Dénes Sándor beállítása szerint.

Ugy gondoltuk, hogy cikksorozatát fogunk írni azokról a részben régmúlt, részben közelmúlt kis dolgokról, melyek Dénes Sándor újságíró működését tartják. Meggondolás után azonban nem tartjuk ildomosnak a végenélküli csatát, amely bizonyára nem a közönség és még kevésbé a mi kedvünkre való. Nem bolygatjuk tehát a múltat, elvégre nem a Dénes személye a fontos, hanem elvi kérdések dominálnak és úgy határoztunk, hogy minden további provokáció ellenére szigorúan kitartunk az elvi szempontok mellett és ezen az alapon is nem a múltat fogjuk bolygatni, hanem adódó alkalmakkor a jelen és jövőbeni közügyekben való állásfoglalásait fogjuk bírálat tárgyává tenni, mert az valóban nem lehet közömbös, hogy egy hatvanézer lakosú városnak egyetlen napilapja miként foglal állást közérdekű ügyekben. Ebből a szempontból indulunk ki és miután sajnálattal állapítjuk meg, hogy a Szamos provokációja után mi is lesiklottunk a személyeskedések mesgyéjére, a továbbiakban visszaterünk arra a helyes utra, amelyen elindultunk. Így használunk a köznek és nem terheljük stílusatlansággal a közönséget.

A mai számunkban részletesen foglalkozunk egy városi tanácsi határozattal,

amely egy Szilágyi Hugó nevű viharos multu embernek engedélyt ad egy éjjeli mulatóhely felállítására. Lapunk másrészen részletesen megvilágítjuk az ügy kulisszáit megítélve sőt mellé körülményeket: e helyütt a Szamos állásfoglalását ismertetjük a kérdésben.

Az egyik erőszakkal kitélepített lakó Orosz Pável lakosmunkásfelkeresett bennünket és előadta:

— Vagy két héttel előzőlt eljött hozzánk a Szamos egyik munkatársa és érdeklődött a mi helyzetünk iránt. Előadtuk neki hétszövegesen helyzetünket és kértük a lapunkat, hogy védjen meg magy. Hugó és néhány detektív állandó erőszakoskodásai ellen. A Szamos munkatársa biztatott bennünket; ne féljünk, maradjunk a helyünkön, bennünket senki ki nem tehet, az éjjeli mulatóra szóló engedélyt ugyanis vissza fogja vonni a tanács. Másnap megdöbbenve olvassuk a Szamosban, hogy a városi tanács már nem igen tehet az ügyben semmit, a mi kilakoltatásunk már régen megtörtént, az építkezések már befejezéshez közelednek.

Utána néztünk a dolognak és valóban: a Szamosban Németi nem akar világváros lenni, c. alatt egy humoros izü hír jelent meg, amely a Honvéd-utcai mulató felépítését már mint befejezett tény kommentálja és hangoztatja, hogy a lakók már ki vannak telepítve, az építkezés befejezést nyert — itt már alig lehet valamit tenni. Figyeljük meg jól a Szamos munkatársa előző napon kinnjár, látja, hogy még semmi sem kezdődött és másnap a Szamosban ahelyett, hogy erőlyesen követelnék az engedély visszavonását, megjelenik egy kis humoros arról, hogy már nem lehet segíteni.

Mialatt ezeket a sorokat írom, bejött a szerkesztőségbe az ügyre vonatkozó legfrissebb érdeklődés, három németi gazdálkodó névszerint: Alexa János, Petrillák Mihály és Tubákos Mihály, akik a következőket mondták:

— Uram segítsen rajtunk, mert tönkreteszik az egész városrészt. A mai napon már kilakoltatják a lakókat és ha gyorsan nem történik intézkedés, igazán semmit sem lehet lesz csinálni. Amikor a múlt héten a Szamosban megjelent az a mulatság, hogy mi nem akarunk kulturát, felmentünk Dénes Sándorhoz és felvilágosítottuk, hogy rosszul informáltak a helyzetről, a lakók még nincsenek kilakoltatva, az építkezés még meg nem kezdődött még most lehetne segíteni, csak írni kéne az engedély ellen. Dénes szerkesztő ur akkor megígérte, hogy írni fog, azóta sem írt egy szót sem, igazán nem tudjuk megérteni, hogy miért. Most már valóban elkövetkezett a szerencsétlenség két lakót már tegnap kidobták a

harmadik is félig az utcán van már, megkezdtek az építkezést és úgy látszik, hogy nem lehet megakadályozni a bordélyház felépítését!

Kiváncsiak vagyunk mivel védi ki a Szamos Szatmár egyetlen napilapja, befolyásos omnipotens organuma ezt a bűnös mulasztást? Azzal talán, hogy nem akart kárt okozni Szilágyi Hugónak, aki már nagyobb összegeket fektetett az engedélybe?

Oh a Szamos nem mindenkivel szemben ilyen méltányos, kegyelmesszívű. Csak néhány nappal ezelőtt olvastunk egy két hasábos riportot arról, hogy egy könnyelmű fiatallembert sikksasztért elíelt a satmari törvényszék.

Eötvös Mária eszköz volt egy panamista társaság kezében.

Az utlevélcslás ügyben folynak az egyezkedési tárgyalások. Eötvös Mária fizet — csak időt kér, míg a pénzeket ő is visszakapja.

Megirtuk az elmúlt héten, hogy egy szatmári uriaszony Eötvös Mária amerikai utlevélgyletei során kellemetlen helyzetbe került. Eötvös Mária pénzeket vet föl utlevelekre és azok, akik a pénzeket adták, miután sem utlevelet nem kaptak, sem pénzüket nem kapták vissza, ügyvédjük útján lépéseket tettek a bűnvádi eljárás megindítására. Közben azonban megindultak a tárgyalások és Eötvös Mária hajlandónak mutatkozott az összegek visszafizetésére, csak haladéki kért, mert a pénzt, mint mondta, bukaresti üzlettársainak adta is várni kell, míg azok visszafizetik. Az ügynek illetlen fordultával Eötvös Mária

A riport szépen színesen volt megírva. A legmarkánsabb szin az volt benne, hogy a szerencsétlen bűnbeesett fiatallembert könyörgött a szerkesztőnek, hogy ne írja meg a szégyenét, mert ejemészi magát, ha a szülei megtudják. A kegyelmesszívű Szamos ez eselben kénytelen volt. Még a szülei is megírta, hogy a fiatallembert könyörgött, — nincs pardon, aki bűnbeesett, az bűnhődjék...

Csak Szilágyi Hugóval szemben van pardon. Ime, egy jellemző párhuzam annak a kacskaringós járatu keskenyvágyu morálnak az igazolására, amellyel a Szamosot szerkesztik. Csoszog a Zsuzsika: Honvéd utca egy perc!

szerepe másodrangúvá degradálódott, mert nyilvánvaló lett, hogy ő csak eszköz volt egy bukaresti panamista társaság kezében, amelynek ügyletei szorosan összefügnak a nemrégiben leleplezett Vaitoiu félé panamával. A panama leleplezése után megszűnt az újabb utlevelek kiadásának a lehetősége — így került Eötvös Mária abba a helyzetbe, hogy nem tudott ígéretnék eleget tenni. Az ügyben folynak az egyezkedési tárgyalások, de mert nagyszámu nyugta van még forgalomban, a bukaresti utlevél-szerző kompániát illetőleg érdekes fordulatok várhatók.

Élethalálharc a sightheti mozgó bérletéért

Máramaroszigeten a mozibérlet ügye van ezekben a napokban a közérdeklődés homlokterében. Hétfőn tartják meg az árlejtést a most lejárt mozibérlet ügyében és az árlejtés előcsatározásai nem mindennapi izgalmakat kavartak föl Szigeten, ahol úgy látszik jó üzlet lehet a mozi, mert nagy a versengés a bérlet elnyeréséért.

Csoportok alakultak, amelyek nagy lendülettel vetk fel n harcot egymás ellen — Minden csoport olyan összetételű, hogy pénz is és összeköttetés is képviselve van benne. És ezért nagyon izgalmasnak ígérkezik a hét-fői mérkőzés.

Az egyik pályázó a régi bérli Sziget volt főügyész Dr. Mérey, akit — úgy mondják az egyik vezető állásban levő városi tisztviselő protetsál. Állítólag maga a polgármester is Mérey párti.

A másik pályázó Pavel Constantin árvaszéki úlnök, aki mellett erős tőkeérdekeltségek állanak.

Pályázik még Popovici volt

szigurancdetektív, aki mellett a tőkét a mozgósínháznak évek előtt volt tulajdonosa Simon képviseli.

Egy regátbeli tisztviselőkből rekrutálódott csoport is igényt tart a mozgósínházbérletére, amelyet konzorciónális alapon akarnának vezetni.

Tekintettel a sok pályázóra és főleg arra, hogy ezek között jó összeköttetéssel bíró emberek is vannak, a városnál legerősebb Mérey párt egy olyan adut tart a talonban, amely minden esetben akárhogy dől el is a pályázat sorsa, az ő javukra billenti a mérleget. Arról van szó, hogy a városi tanács fönttarta magának azt a jogot, hogy abban az esetben ha a pályázat nyertesében nem látnak kellő garanciákat, ki mondhatja a mozgósínháznak városi kezelésben való átvitelét. Azt beszélnek, hogy ebben az esetben a város csak rövid ideig vezetné a vállalatot, amelyet aztán visszaadna a Méreyék bérletébe. Majd meglátjuk...

ÉR

kizár
b. vevő
nagy
karát

legalka
lése
pén

börd

áruk
azok

le

Str.

az E
de

Min
hoban
dékta
neve
mass
ment

Bőrd

* Tart

szt. Satu

Uri

Ic

Piața E

Üzlet a

Gyert

Dis

minden

Fek

P. Bratia

E

Cool

ujd

na

Rót

Pári

Mélye

Utlevél

A városi tanács tűzön vízen keresztül engedélyez egy éjjeli mulatót.

Három családot lakoltatnak ki egy éjjeli mulató céljaira. — A tanács merénylete egy városrész ellen.

11381/1924.

Consiliul Oraşului Municipal Satu-Mare.
Raportul of. technic referitor la edificare locuitorului Hugó Szilágyi.

HOTÁRIRE.

A városi tanács a technikai osztály 1627/1924 számú jelentése alapján megengedi Szilágyi Hugó Bulevardul Unirei 105 szám alatti lakosnak a lakása átrenoválását egy falnak a lebontását két fal emelését és a megfelelő mellék munkálatok elvégzését.

A kérelmező tartozik szigorúan figyelembe venni az építési rendszabályokat, az építkezés megszerzésénél, amelyeket csak Orosz Pável, özvegy Hatolcizky Lajosné és Pék István lakók áthelyezése után kezdhet meg.

Az építkezés a tulajdonos beleegyezésével történik, a munkák befejezése után ötvenöt lej illetéket fizet a városi pénztárba.

Satu-Mare, az 1924 december 12-én tartott ülésen.

Dr. Pirkler s. s.

Olvashatatlan aláírás.

E mögött a külszínre nagyon jámbor városi tanács határozat mögött egy felháborítónan erkölcstelen történet húzódik meg. Ime:

Egy Szilágyi Hugó nevű nemzetközi dimenziókban hirdeti leánykereskedő egy szép napon Szatmárra érkezik, egy kicsit körülnéz a városban, orientálódik, összehívogatásokat keres és egy hétre rá már egy kérvény fekszik a városi tanács asztalán. A kérvényben Szilágyi Hugó engedélyt kér egy éjjeli mulatóhely felállítására, egy Honvéd-utcai házban, amelyet ő erre a célra kiszemelt. Csodálatos gyorsasággal letárgyalják az ügyet és megadják az engedélyt, a mulatóhely felállítására, a ház erre való átrenoválására és a lakóknak kilakoltatására. Mint a jólábró óra, olyan pontosan működött a városi tanács: hogyne közügyről van szó, szépen fejlődő városunknak feltétlenül szüksége van még egy éjjeli mulatóra — bizonyára azért volt olyan szolgálatkés a tanács, tisztán közérdekből.

Vagy nem? Talán valakinek privát érdekei fűződtek a botrányosan gyorsan zökkenő nélkül lepergetett engedélyhez? Az sem lehetetlen. Nem mint feltétlenül bizonyos vádat, csak mint érdekes kuriozumot reprodukáljuk Szilágyi Hugó dicsekvését, amely szerint

ötvenzer lejbé került az engedély megszerzése.

Az igaz, hogy Szilágyi Hugó nem az az ember, akinek a szavahihetőségére templomot lehetne építeni így tehát nem olyan holt bizonyos az az ötvenzer lej — lehet az több is, lehet az kevesebb is, sőt még hajlandók vagyunk azt is föltételezni, hogy csak ötvenöt lejbé került Szilágyinak ez a közérkölcökbe ütköző enge-

dély: annyiba, amennyi illeték a hivatalos hotárire megállapít. Csak ne volna annyi súlyos körülmény, amely elébefekszik a mi jóhiszemű hajlandóságunknak. Nagyon szívesen elhinnénk, hogy hazudik az a Szilágyi Hugó, aki különben sem kaszinólovag.

Vegyük csak sorra ezeket a körülményeket, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják a mi jóindulatu jóhiszeműségünket az engedély árára vonatkozólag.

1. Szatmárnak mindenre inkább van szüksége a mai viszonyok között, mint egy harmadik éjjeli mulatóra, amelyeknek a létszámát különben is minden kullurált államban leépítik — Csehszlovákiában például teljesen beszűntették ezt az intézményt.

2. Még abban az esetben is, ha a városi tanács bölcse belátással úgy gondolná, hogy szükségünk van még egy harmadik bordélyháza, akkor is sok szempont azt kívánja, hogy az ilyen mulatók lehetőleg egy helyen, egymás mellett legyenek, mert így könnyebb a hatóság ellenőrzés, ezenkívül az a szempont is az egy helyre való csoportosítás mellett szól, hogy egy — bordélyház közlése egy egész városrész értékét deminualja.

3. Tegyük föl, hogy a városi tanács elnézést gyakorolt ezek fölött a szempontok fölött, de mindezeket felül

elénk mered egy lényeges körülmény: Szilágyi Hugónak a nacionaléja.

Szilágyi Hugó előzetesét sajátból mindenki, ismeri és bizonyos hogy akár-melyik erélyi városban háiba próbálkozott volna, voltak is ilyen irányú kísérletei, de mind csődöt vallottak, csak Salmaron tudott sikert elérni.

Av úgy aktáit Dr. Pirkler Ernő tanácsos referálta jobb ügyhöz méltó érthetellen buzgalommal. Ahoz, hogy vádoljunk pozitív adatokra volna szükségünk. Ilyenek nem lévén birtokunkban, csak annyit tudunk megállapítani, hogy ez a tanács határozat nagyon furcsa izü.

A határozat nyomán, ami az egész ügyben talán a legfelháborítóbb, három szegény család: költöztek át télvíz idején erőszakosan meghallgatásuk nélkül kiválasztott szükséglakásokba. Özv. Netolecskyné, Pék István hentes és családja, Orosz Pál lakatos munkás és családja kilakoltatási végzést kaptak és kényszerült helyzetbe kerültek kötelesek voltak elfogadni a Szilágyi Hugó által kijelölt szükséglakásokat.

A Honvéd-utca lakói kétségbe vannak esve. Küldöttségek próbálkoztak, Sárközy Lajos református lelkész és Papp Miklós iskolai igazgató megtelebtezték a határozatot, de minden hiába — a lakók már tegnap óta kinn vannak, Szilágyi ur épített és nem sokára megszületik a városi tanács legujabb szörnyszülőtte...

Román és csehszlovák katonák háboruja a peage vonalon.

Diplomáciai bonyodalom egy megugrott román katonaszökevény miatt. Veszedelemes pillanatok. Ha a vége jó, minden jó...

Érdekes határháború volt az elmúlt héten a Máramarossziget felé vezető Csehszlovák területen keresztül haladó peage vonal bustyázi szakaszán. A Szigetről jövő román vonaton egy katonaszökevényt kísérték a cluji hadbíróshoz. Bustyáháza előtt nyílt pályán megállott a vonat, mert a pályaudvaron nem volt hely a befogadására, a katonaszökevény kihasználta ezt az alkalmat egy őriellen pillanatba kiugrott a vonatból és a mezőségek felé haladt. A román katonák utána ugrottak és öt lövést adtak le a menekülő katonaszökevény után. Pillanat alatt leugrottak a cseh katonák is és Stoj! kiáltással románkatonákra emelték fegyverüket, akik nem tudták mire vélni a nem várt támadást. Pillanatokig nagyon veszélyes volt a helyzet mindkét részről, de aztán csakhamar megkezdődtek a fegyverszüneti tárgyalások.

— A mi területünkön nem szabad katonának a fegyverét használnia, magyarázták a cseh határőrök.

— Igen ám, de mi a mi katonaszökevényünket üldözzük és nekünk parancsunk van arra, hogy ha az szökést kísérel utánaöljünk.

— Nekünk meg arra van parancsunk, hogy a ki a mi területünkre román vonatból leszáll és különösen ha a mi területünkön lövöldöz, fogjuk el és adjuk át a hadbíró ságnak.

A katonaszökevény már már egérutat nyert a tárgyalások alatt, amikor is a két román katona gyors megállapodást kötött a csehekkel, hogy legalább azt engedjék meg, hogy elfogják a fegyverüket, aztán a többi majd eldől a kassai hadbíróshoz.

Igy is történt. Elfogták a katonaszökevényt, aztán mind az ötven két román, két cseh katona, meg a román fogoly

felültek a legközelebbi cseh vonatra és elindultak Kassára igazságot keresni. A követések irattára szaporodik majd az ügyből megindult diplomáciai eljárás aktáival.

Hírek

A karácsonyifára

felhuzzuk a legutóbbi napok véres eseményeit: az ország-szerte dúló diákszavargásokat, a kolozsvári rombolást, a temesvári rombolást, a jásii eseményeket, a bukaresti tüntetéseket és kérdezzük: soha sem lesz már itt béke, soha sem fog kitisztulni a vérgőzös látóhatár? Vajjon az a Megváltó aki 1924 esztendővel ezelőtt született, ha látja, hogy az ő nevében az ő zászlaja alatt rombolások, verekedések, gyilkolások történnek, vajjon az a Megváltó megelégedetten tekint-e le az égből és boldogan mondja-e: így akartam — ime eljött az én országom! Nem. Az a Megváltó nem tanított gyilkosságra nem tanított gyűlöletre, az a Megváltó kivette az ember kezéből a vérgyert és ráhelyezte a vérgőzös emberkezet az ekeaszvára és azt mondta — ne gyilkolj, hanem dolgozz. Az a Megváltó azt hirdette „aki gyűlöli alyja fiát sötétségbe vagon és sötétségben jár és nem tudja hová megyen, mert a sötétség megvakította szemeit” És azt is mondta az a Megváltó, hogy az ő nevében nem szabad gyűlöletet hirdetni, embereket gyilkolni. Ime világosan értelmesen: „aki azt mondja szeretem az Istent és felebarátját gyűlöli, hazug az.”

Áradjon ez a mondás szerte az országban. Áradjon el mindenütt Kolozsvárra, Temesvárra, Bukarestbe, Jasiba és oltsa el a vak gyűlölet lobogó lángját.

A karácsonyifára feltűzöm annak a három megfagyott embernek a holttestét, akiket tegnap találtak a Col. Iacubul (Várdomb) uccában. Elborzadnak tudom a karácsonyfák alatt összetűző boldog emberek; egy kicsit ünneprontó lesznek, de lényegében úgy érzem ennek a három hullának az aposztrofálásával megadom a szent ünnepeknek a Megváltó ünnepének az igazi jelentőségét. Krisztus elment a belpoklosok közé és gyógyította őket. És Krisztus szellemében cselekszünk, ha a nagy ünnepen nem leplezzük aranycirádákkal az élet mélyén kavargó nyomorúságokat, hanem leszállunk a nyomorultakhoz a cudar küzdelmekben vergődő szerencsétlen emberpáriákhoz. Nem irtózatossal elfordulással, de áldozatos segíteni akarással kell fogadni azokat a jai-kiáltásokat, amelyek a társadalom mélyéből törnek elő —

igy talán el fog jönni egyszer a Megváltó országa és nem fog előfordulni az, hogy egy hatvanézer lakósu városban paloták tövében nincstelen emberek megfagyott holttestére találjanak. Elborzadni és nem elfordulni, hanem elborzadni és gyógyítani ezt érezze majd mindenki, aki a diszes, fényes karácsonyfák megpillantja a három Várdomb-utcai halottat... (g)

— **Karácsonyi iparművészeti kiállítás a Dáciában.** A Dácia kistermében ma nyílt meg L. Krausz Ilona grafikus és Szankóczy István iparművész együttes kiállítása. Valóban művészi értéket reprezentálnak ugy L. Krausz Ilona, rézkarcai mint Szankóczy István iparművészeti tárgyai. Figyelemreméltó az a néhány remekbe készült kézimunkais, amelyek Szankóczy Novák Lili ügyességét dicsérik. A kiállított tárgyak között néhány kitűnő színes akvarel képét látjuk Litteczky Endrének, az országos nevű festőművésznek. A karácsonyi szezon a kiállítókat szép anyagi sikerrel kecsegteti.

— **A kereskedők bálja** a szezon legsikerültebb táncmulatásának ígérkezik. A sikert garantálják az intenzív előkészítési munkálatok, melyeknek során az elmúlt héten a rendezők értekezletet tartottak és megállapították a bál szennázási programját. A január 24-én tartandó táncestélyen egy olyan nagyszabású tombolajáték lesz, amelyen még nem volt Salmaron.

— **A Debóra Leányegylet művészestje.** Nagyszabású akció indult egy zsidókórház fölépítése céljából, amelynek keretében a Debóra Leányegylet helyfőn este kultúrestélyt rendez a színházban. Az estély tiszta jövedelmét a kórház céljaira fordítják. Nívós, változatos program biztosítja az est sikerét.

* **Victoria kávéház** a legkellemesebb szórakozó hely, hol minden este Szirmaiti kintű zenekara muzsikál!

* **Karácsonyra!** Képes könyvek, ifjúsági iratok, irodalmi művek, kották, levélpapirok, képes kártyák legolcsóbban Weisz Zoltánnál.

Méz kapható Str. Munténia (Zárda-utca) 20. sz.

Zsürger Imre dr. illokzatos ellünése.

Elköltött három milliót — a végén is eladott írógép árával szökött meg.

Hetek óta sultognak már a városban arról, hogy másfélmillió elsikkasztása után elünt Dr. Zsürger Imre, akit széles körökben ismernek. Kalandos természetű fiatalember volt Zsürger, akitől soha nem lehetett megállapítani, hogy mi a foglalkozása, aki azonban mindig költekező életmódot folytatott — kártyacsatáiról, pezsgőzéseiről sok szó esett a városban. Néha rövidebb-hosszabb időre eltűnt Szatmárról és ha hónapok, évek múlva visszavetődött, ismerőseit külföldi utazásainak a kalandjaival szórakoztatta. Nagy európai méretű vállalkozásairól beszélt, aminek némi hitelességet kölcsönözött az a körülmény, hogy pénze mindig bőven volt a fiatalembernek.

Egy esztendővel ezelőtt, úgy látszott irányt változtat kalandos életútja és végleg befordul a polgári társadalom nem nagy méretű, de annál biztosabb vágányába. Feleséget hozott haza Zsürger Imre egy vengai bolgár földbirtokos leányát és a külföldben idehaza is jó családból való fiatalember hamarosan helyet foglalt a város társadalmában.

Az elmúlt hetekben váratlanul különös hírek szállingóztak Zsüggeről. Azt beszélték, hogy egy üzlettársának a Casa Noastrăban elhelyezett ezerötszáz font sterlingjét kivette, a másfélmillió lejnyi pénznek nyakára hágott és külföldre szökött. A hírnek nem lehetett mindjárt hitelt adni, mert Zsüggerrel máskor is megesett, hogy huzamosabb ideig távol maradt Szatmárról, anélkül, hogy hozzátartozóit értesítette volna. Hetek múltán azonban jelentkezett az üzlettárs és hamarosan kitudódott a dolog.

Érdekes és jellemzi Dr. Zsürger megnyerő modorát, hogy ezzel az üzlettársával a vonaton ismerkedett meg. Áradról utaztak mind a ketten Szatmár felé és egy Zsürger által előadott üzletben való részvétel céljából ötszáz font sterlinget még a vonaton átadott Zsüggernek

egy névjegyre írt nyugta ellenében. A többi azután gyorsan ment, az üzlet egyre bonyolultabb lett, míg végre megtörtént a baj: a gazdag könnyen hívó idegen másfélmilliót fizetett rá a vasuti ismeretiségre.

Hogy mennyire könnyelmű ember Zsürger Imre, mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy alig két év alatt, elköltötte a felesége másfélmillió hozományát, meg ezt a másfélmilliót is és a végén elutazása előtt nagyon szorult anyagi helyzetben lehetett, mert az irodájában levő írógépet azzal vitte el hazulról, hogy javíttatni viszi és eladja.

A városban nagy részvételt vannak a könnyelmű fiatalember családja iránt, amelyet széles rétegekben általános szeretet övez.

Ne üljön fel

hangzatos hirdetéseknek
Győződjék meg,

hogy a legjobban csak

Vajda-féle

cipőüzletben vásárolhat

mélyen leszállított árban az idény előre haladás miatt **Rákóczi-utca 27.** Püspöki áruház volt „BATA” bizományos vadász cipők, hó- és sár-cipőkben nagy választék.

Halló!

Figyelem!

Halló!

Hó- és sár-cipők

szakszerű javítását speciális módon megkezdtem. Ugyanott uri és női cipőt a legmodernebb kivitelben a legjutányosabb árban készítek

Grünfeld Adolf cipész Bulev. Besarabilor (volt Batthányi-utca) csak 16 szám

még **8** napja van,

hogy szövetet, vásznat, szőnyeget, hencsertakarkat, kartont és barceteket

az Occasio

helyiségünkben a Dácia mellett bevásároljon, az ott levő árukat

8 nap alatt

teljesen

kiárusítjuk.

8 napig csaknem

ingyen

kapja az árukat

Ugy itt, mint központi helyiségünkben, a színház mellett nagy karácsonyi és újévi vásárt tartunk mélyen leszállított árakon.

Rosenfeld Miksa

Harisnyák, zoknikban

legnagyobb választék

ICZKOVITS
TESTVÉREKNÉL

Pata Bratianu [Deák-tér]

LOVÁSZ

Elsőrangú szabósa
Fővárosi munkaerő
Lengyel kabátok
különlegességek
Piata Bratanu 2.

Pálma és rococo mintával varrt paplanok Grünfeldnél Lei 640.

Női és férfi divatkeleméket

Bevezetési árak! Előnyös fizetési feltételek!

Piata Bratianu 22. szám alatt

Friedmann Miklósnál

Grünfeld paplankészítő műhelye Kazinczy-u. 26 és Deák-tér 7.

Nyomatott Weisz Sándor könyvnyomdájában Satu-Mare, Piata Bratianu 9.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.